

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 389/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen lakia rikkovista mielenosoituksista

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sebastian Tynkkysen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 389/2021 vp:

Millä perusteilla lakia rikkovien mielenosoitusten sallitaan jatkua ja

missä menee raja puuttumiselle, mikäli Suomen laki ei toimi tässä yhteydessä rajana?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Perustuslain mukaan jokaisella on oikeus lupaa hankkimatta järjestää kokouksia ja mielenosoituksia sekä osallistua niihin. Demokraattisissa yhteiskunnissa kokoontumisvapaudella toteutetaan myös sananvapautta. Rauhanomaisilla mielenosoituksilla on vahva suoja Euroopan ihmisoikeussopimuksen sekä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisukäytännön valossa, joita voidaan rajoittaa vain erityisin perustein.

Poliisin tehtävänä on mielenosoitusten osalta turvata poliisilain 1 §:n 1 momentin nojalla yleisesti mielenosoituksen yleistä järjestystä ja turvallisuutta sekä varmistaa mielenosoituksen rauhanomainen järjestäminen. Poliisi valvoo myös sitä, että järjestäjä ja puheenjohtaja täyttävät kokoon-tumislain mukaiset velvollisuutensa, sekä ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi yleisessä kokouksessa ja yleisötilaisuudessa.

Kokoontumislaki sallii mielenosoituksen järjestämisen katualueella. Yleisen kokouksen saa kokoontumislain mukaan järjestää ulkona yleisellä torilla, aukiolla, katualueella tai muussa sellaisessa kokoustarkoitukseen soveltuvassa yleisessä paikassa ja julkisen vallan on edistettävä kokoontumisvapauden käyttämistä turvaamalla oikeus kokoontua. Jos yleisen kokouksen järjestäminen ilmoitetussa paikassa vaarantaa ihmisten turvallisuutta, aiheuttaa huomattavaa haittaa ympäristölle tai vahinkoa omaisuudelle, häiritsee kohtuuttomasti muun muassa sivullisia tai liikennettä, poliisi voi yhteyshenkilön kanssa neuvoteltuaan osoittaa kokouksen siirrettäväksi toiseen, kokouksen tarkoituksen kannalta sopivaan paikkaan. Edellytyksenä kuitenkin on, että häiriön voidaan katsoa objektiivisin perustein ylittävän kohtuuden rajat.

Poliisi voi tarvittaessa antaa yleisen kokouksen järjestämisestä ennakolta tai tilaisuuden aikana ohjeita ja määräyksiä muun muassa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi, siviilisten oikeuksien turvaamiseksi sekä liikenteen sujuvuuden turvaamiseksi. Poliisitehtävät tulee suorittaa ensisijaisesti neuvoin, kehotuksin ja käskyin. Poliisin toimenpiteillä ei saa puuttua kenenkään oikeuksiin enempää eikä kenellekään saa aiheuttaa suurempaa vahinkoa tai haittaa kuin on välttämätöntä tehtävän suorittamiseksi.

Mielenosoituksia koskevista rajoituksista päätetään kokoontumislaisissa säädetyillä tavoilla itsenäisesti poliisissa kokonaisuutenaan perustuen eikä sisäministeriöllä ole roolia tässä päätöksenteossa.

Helsingissä 8.7.2021

Sisäministeri Maria Ohisalo